

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного
університету «Одеська морська академія»
протокол № 11 від «24» червня 2021 р.
діє з «11» вересня 2021 р.

Ректор

М.В. Міусов

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
підготовки магістра
«МОРСЬКЕ ПРАВО»

Рівень/ цикл	Другий (магістерський) рівень вищої освіти Другий цикл Рамки кваліфікації
Кваліфікаційний рівень	Європейського простору вищої освіти
Галузь знань	7 рівень Національної рамки кваліфікацій
Спеціальність	08 Право
Спеціалізація	081 «Право» «Морське право»

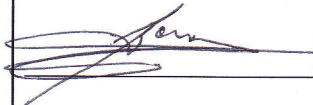
ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Освітньо-професійна програма підготовки магістра «МОРСЬКЕ ПРАВО»

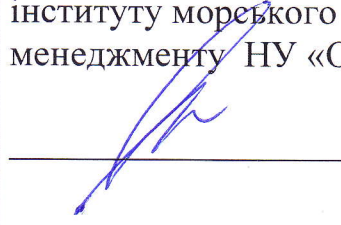
Галузь знань 08 Право
Спеціальність 081 «Право»
Спеціалізація «Морське право»

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з
науково-педагогічної роботи

 /В.М. Захарченко/

Директор навчально-наукового
інституту морського права та
менеджменту НУ «ОМА»

 /Н.А.Савінова/

Керівник робочої (проектної)
групи, гарант освітньої
програми

 /О.С. Савич/

Начальник НМВ НУ «ОМА» /В.В. Бортняк/

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою (проектною) групою у складі:

Савич О.С., к.ю.н., доцент; керівник робочої (проектної групи)
Шемякін О.М. д.ю.н., професор,
Крестовська Н.М. д.ю.н., професор,
Ковбан А.В. к.ю.н., доцент;
Бойко І.С. к.політ.н., доцент;
Сукачев Є.С., партнер, адвокат, юридичне агентство “Black Sea Law
Company”;
Рабомізо Д.В., адвокат, юридичне агентство ТОВ “Рабомізо”;
Запорощик О.О., студент;
Курдюкова А.О., студент.

Робоча (проектна) група затверджена наказом ректора Національного університету «Одеська морська академія» від 26 березня 2021 №153.

Складові освітньо-професійної програми

1. Загальна інформація про освітню програму

1.1. Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу

Національний університет «Одеська морська академія»

Навчально-науковий інститут морського права та менеджменту

1.2. Рівень/цикл освітньої програми відповідно до Національної рамки кваліфікацій та Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти

7 рівень Національної рамки кваліфікацій

Другий цикл Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти

1.3. Офіційна назва освітньої програми

освітньо-професійна програма підготовки магістра «Морське право»
(далі — Програма)

1.4. Повна назва кваліфікації, яка присвоюється випускникам

ступінь вищої освіти

Магістр

спеціальність

081 Право

спеціалізація

Морське право

1.5. Тип диплому, обсяг навчального навантаження та офіційна тривалість освітньої програми

Одиничний

Обсяг навчального навантаження за програмою 90 кредитів ЄКТС

Тривалість програми — 1 рік 4 місяця

1.6. Передумови

Навчання за програмою можуть розпочати особи, які здобули освітній ступінь бакалавра

1.7. Мова викладання

Українська

2. Цілі освітньої програми

Формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері права, зокрема, морського права. Формування здатності до розв'язання складних спеціалізованих проблем та продукування нових ідей у галузі права, зокрема, морського права. Формування знань, умінь та навичок нормотворення, інтерпретації та застосування норм і принципів морського права.

3. Загальна характеристика освітньої програми

3.1. Предметна область

Об'єкт вивчення: право як соціальне явище та особливості його застосування, що ґрунтуються на правових цінностях та принципах, в основі яких покладені людська гідність та верховенство права.

Цілі навчання: набуття здатності розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері правотворчості і правозастосування, зокрема в морській галузі.

Теоретичний зміст предметної області складає формування поглиблених знань про: основи правомірної поведінки індивідів і соціальних груп; творення права, його тлумачення та застосування; правові цінності, принципи, а також природу і зміст правових інститутів, етичні стандарти правничої професії.

Методи, методики та технології: загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових процесів та відносин; методики правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів та норм права; інформаційно-комунікативні технології.

Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, що застосовуються у сфері права для виконання складних професійних правничих завдань.

3.2. Орієнтація освітньої програми

Прикладна, орієнтована на здобуття поглиблених теоретичних знань, практичних умінь і навичок та інших компетентностей у сфері права.

3.3. Основний фокус освітньої програми та спеціалізації

Акцент на формування знань, умінь та навичок комплексної оцінки правової ситуації, обґрунтоване прийняття правових рішень та вибір методів і форм правового захисту інтересів фізичних та юридичних осіб, юридичний супровід діяльності та представництво суб'єктів господарювання, зокрема, морегосподарського комплексу України.

3.4. Особливості та відмінності

Програма спрямована на підготовку висококваліфікованих юристів, які спеціалізуються у сфері морського права.

Навчання за програмою передбачає обов'язкове стажування здобувачів вищої освіти на підприємствах, установах, організаціях, професійна діяльність яких повністю або частково пов'язані з морською галуззю.

4. Зміст освіти

4.1. Перелік компетентностей випускника та очікувані програмні результати навчання

Інтегральна компетентність

K01 Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні компетентності.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу .

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні фахові компетентності

СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК12. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя, розвитку та утвердження етичних стандартів правничої діяльності, стандартів професійної незалежності та відповідальності правника.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК 16. Здатність здійснювати юридичний супровід діяльності та представництво суб'єктів господарювання у рамках морегосподарського комплексу України

СК 17. Здатність надавати правничу допомогу морякам і працівникам підприємств, установ та організацій морегосподарського комплексу України

СК 18. Здатність захищати права та законні інтереси суб'єктів міжнародного приватного морського права відповідно до процесуальних вимог різних юрисдикцій

СК 19. Здатність виявляти політичні, безпекові, суспільні, економічні та інші ризики у діяльності суб'єктів господарювання у рамках морегосподарського комплексу України та застосовувати юридичні методи для їх подолання.

СК 20. Здатність до застосування юрисдикційних та альтернативних способів вирішення юридичних конфліктів та спорів у сфері користування ресурсами Світового океану та торговельного мореплавства

Результати навчання

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження для вирішення теоретичних та практичних задач з юриспруденції, зокрема морського права;

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою усно і письмово.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи за необхідності взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН 18. Комунікувати в суспільстві за допомогою сучасних технологій та/ або під час особистих зустрічей задля особистого, професійного розвитку, набуття необхідних навичок.

ПРН 19. Вміти використовувати практичні навички щодо юрисдикційних та альтернативних способів вирішення юридичних конфліктів та спорів у сфері користування ресурсами Світового океану та морського дна, торговельного мореплавства, діяльності морегосподарського комплексу.

ПРН 20. Надавати правничу допомогу, послуги з захисту прав та законних інтересів морякам і працівникам підприємств, установ та організацій морегосподарського комплексу України та іншим суб'єктам морської галузі.

4.2. Методи демонстрації компетентностей (результатів навчання) та критерії оцінювання

Досягнення програмних результатів навчання за кожною навчальною дисципліною підтверджується опануванням навчального матеріалу та демонстрацією набутих компетентностей різними методами та формами під час поточного оцінювання, екзаменів, заліків, захисту індивідуальних робіт.

Методи та форми демонстрації компетентностей (результатів навчання) та критерії оцінювання за окремими навчальними дисциплінами визначаються в робочих програмах навчальних дисциплін в залежності від їх характеру та змісту.

4.3. Відомості про розподіл загального навчального навантаження освітньої програми

- обсяг обов'язкових компонентів програми: 66 кредитів ЄКТС;
- обсяг вибірових компонентів програми: 24 кредити ЄКТС.

4.4. Компоненти освітньої програми

Перелік освітніх компонентів ОПП 2021 (90 кредитів ЄКТС)

	Назва	Кількість кредитів
1. Обов'язкова частина (1980 годин 66 кредитів ЄКТС)		
1.1.	Право міжнародних організацій	3
1.2	Інформаційно-правова політика та сучасна комунікація	3
1.3	Економіка морського транспорту	3
1.4	Інструменти Європейського простору вищої освіти	1
1.5	Світовий океан і морське право	4
1.6	Правове регулювання діяльності морегосподарського комплексу	4
1.7	Приватно-правові відносини у торговельному мореплавстві	4

	Назва	Кількість кредитів
1.8	Медіація в професійній діяльності юриста	3
1.9	Міжнародне процесуальне право	3
1.10	Ділова англійська мова	5
1.11	Розслідування аварій та інцидентів на морі	3
1.12	Виробнича практика	30
2.Вибіркова частина (720 годин, 24 кредитів ЄКТС)		
2.1.	Актуальні проблеми конституційного права та процесу	3
2.2.	Актуальні проблеми адміністративного права та процесу	3
2.3.	Актуальні проблеми цивільного права та процесу	3
2.4	Сучасна цивілістика	3
2.5	Правова політика сучасності	3
2.6	Юридична техніка	3
2.7	Міжнародне та порівняльне трудове право	3
2.8	Альтернативні форми соціального захисту моряків	3
2.9.	Звичаї та прецеденти в морському праві	3
2.10	Соціологія права	3
2.11	Співробітництво України та ЄС у галузях транспортного та митного регулювання	3
2.12	Міжнародно-правове транспортне та митне регулювання	3
2.13	Актуальні проблеми кримінального права	3
2.14	Європейські стандарти захисту соціально-трудоових прав	3
2.15	Міжнародний комерційний арбітраж	3

2.16	Кримінально-правова політика сучасності	3
------	---	---

Опис вибіркової частини освітньої програми.

Вибіркова частина освітніх компонентів програми представлена 16ю навчальною дисципліною, з яких здобувач вищої освіти вільно обирає навчальні дисципліни обсягом 24 кредити ЄКТС для задоволення власних освітніх потреб та інтересів.

Наведений перелік вибірових освітніх компонентів не є вичерпним і може доповнюватися та оновлюватися за пропозиціями здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів.

Послідовність, форми і темп засвоєння здобувачем вищої освіти обов'язкових та вибірових освітніх компонентів освітньої програми визначаються в індивідуальному навчальному плані.

Опис практичної підготовки.

Виробнича практика запланована в обсязі 30 кредитів ЄКТС. Практична підготовка здійснюється шляхом проходження виробничої практики в установах та організаціях публічного та приватного права, які здійснюють діяльність щодо реалізації права, зокрема в морській сфері, на базі підприємств, установ та організацій морегосподарського комплексу України, на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, а також у судах, прокуратурі, адвокатурі, нотаріаті.

Метою виробничої практики є закріплення і розширення, узагальнення і вдосконалення знань, отриманих в процесі вивчення навчальних дисциплін; набуття професійного досвіду; розвиток та накопичення спеціальних навичок, компетентності та підготовки до самостійної професійної трудової діяльності, а також опанування професійних навичок щодо аналізу і вирішенню різноманітних практичних ситуацій в правовій сфері.

Виробнича практика може передбачати проведення наукових досліджень (творчих розробок) з проблем відповідної галузі знань з метою набуття здобувачами вищої освіти компетентності інноваційного характеру, навичок науково-дослідної (творчої) або управлінської діяльності.

Матриці відповідності компонентів освітньої програми компетентностям випусника.

Матриці відповідності компонентів освітньої програми компетентностям випусника наведена у додатку 1.

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами Програми.

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами Програми наведена у додатку 2.

Інформація про послідовність вивчення компонентів Програми.

Інформація про послідовність вивчення компонентів наведена Програми наведена у додатку 3.

4.5. Викладання, навчання та оцінювання:

Основні форми та методи викладання і навчання

Проблемно-орієнтоване навчання з набуттям загальних та професійних компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем з права. Основні форми навчальної роботи визначаються навчальним планом. До основних форм освітнього процесу відносять: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Навчальні заняття складаються з лекцій, практичних занять, консультацій.

Самостійна робота регламентується навчальним планом та забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум тощо.

Одна з форм самостійної роботи є - індивідуальні завдання (реферати, аналітичні огляди, курсові роботи (проекти).

Досягнення програмних результатів навчання відбувається за рахунок використання словесних, наочних та практичних методів, що застосовуються на інформаційному, проблемно-аналітичному, евристичному та дослідному рівнях за обраними формами та методами.

Форми оцінювання

Форми оцінювання за компонентами освітньої програми визначаються в робочих програмах навчальних дисциплін (надається опис форм оцінювання, зокрема, усні та письмові екзамени, звіти, захист проектів та індивідуальних завдань тощо)

Контрольні заходи передбачають поточний та семестровий види контролю. Поточний контроль - перевірка засвоєння знань та умінь осіб, які навчаються протягом семестру. Здійснюється під час практичних занять. Семестровий контроль - проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни згідно навчального плану і графіку семестрового контролю, затвердженого заступником директора.

Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації з навчальних дисциплін - заліки та екзамени; практик – залік; підсумкова атестація - складання комплексного екзамену зі спеціалізації - морське право та проходження зовнішнього незалежного оцінювання.

Атестація здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» здійснюється у формі єдиного державного

кваліфікаційного іспиту (іспитів) у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Підсумковий комплексний екзамен зі спеціалізації проводиться в усній формі, проводиться до введення Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ).

4.6. Працевлаштування та подальше навчання працевлаштування:

Магістр права спроможний виконувати професійні роботи, обіймати первинні та керівні посади за фахом юриста. Працевлаштування може проходити в морській та загально-юридичній сферах. Зокрема в установах та організаціях публічного та приватного права, які здійснюють діяльність з правозастосування в морській сфері, На базі підприємств, установ та організацій морегосподарського комплексу України, на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, а також у судах, прокуратурі, адвокатурі, нотаріаті.

Подальше навчання:

навчання за програмою третього рівня вищої освіти для здобуття першого наукового ступеня доктора філософії (PhD).

5. Ресурсне забезпечення освітньої програми

Кадрове забезпечення

Науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес підготовки магістрів спеціальності 081 «Право», мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та високий рівень наукової та професійної активності.

Частка науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, складає більш 80 відсотків.

Частка науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, складає більш 20 відсотків.

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітньої програми

Для опанування освітньої програми використовується наступне навчально-методичне та інформаційне забезпечення:

- підручники, навчальні посібники; деталізовані переліки основної та додаткової літератури з окремих навчальних дисциплін визначено в робочих програмах навчальних дисциплін;
- фахові періодичні видання;
- електронний ресурс НУ«ОМА», який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін програми (система дистанційного доступу).

Матеріально-технічне забезпечення освітньої програми

Для реалізації програми використовуються приміщення для проведення навчальних занять та контрольних заходів, у тому числі:

- мультимедійні та інтерактивні класи;
- комп'ютерні класи;
- бібліотека та читальний зал;
- комп'ютерна мережа з підключенням до Інтернету, точками розповсюдження Wi-Fi зон;
- програмне забезпечення Microsoft Office: «Power Point», «Access», «Project», «Visio», «Excel», «Word».

6. Академічна мобільність та визнання результатів навчання

Національна академічна кредитна мобільність є можливою на основі угод з іншими закладами вищої освіти України.

Міжнародна академічна кредитна мобільність здійснюється на основі угод про академічну мобільність з закладами вищої освіти інших країн.

Іноземні громадяни навчаються на загальних умовах із дотриманням чинного законодавства щодо перебування іноземних громадян в Україні.

Визнання результатів попереднього навчання здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання НУ «ОМА».

Профіль освітньо-професійної програми «Морське право»

1 - Загальна інформація		
1.1	Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Національний університет «Одеська морська академія» Навчально-науковий інститут морського права та менеджменту Національного університету «Одеська морська академія»
1.2	Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Магістр права
1.3	Офіційна назва освітньої програми	освітньо-професійна програма «Морське право»
1.4	Тип диплому та обсяг освітньої програми	Одиничний Обсяг навчального навантаження за програмою 90 кредитів ЄКТС Тривалість програми — 1 рік 4 місяця
1.5	Наявність акредитації	
1.6	Рівень/цикл	7 рівень Національної рамки кваліфікацій Другий цикл Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти
1.7	Передумови	Навчання за програмою можуть розпочати особи, які здобули освітній ступінь бакалавра
1.8	Мова(и) викладання	Українська
1.9	Термін дії освітньої програми	Постійно діюча до оновлення.
1.10	Інтернет-адреса постійного опису освітньої програми	http://www.onma.edu.ua/osvitni-programi
2 – Мета програми		
2.1	Формування здатності розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері права, зокрема, морського права. Формування здатності до розв’язання складних спеціалізованих проблем та продукування нових ідей у галузі права, зокрема, морського права. Формування знань, умінь та навичок нормотворення, інтерпретації та застосування норм і принципів морського права.	
3 – Характеристика освітньої програми		
3.1	Предметна область	Об’єкт вивчення: право як соціальне явище та особливості його застосування,

		що ґрунтуються на правових цінностях та принципах, в основі яких покладені людська гідність та верховенство права. Цілі навчання: набуття здатності розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері правотворчості і правозастосування, зокрема в морській галузі. Теоретичний зміст предметної області складає формування поглиблених знань про: основи правомірної поведінки індивідів і соціальних груп; творення права, його тлумачення та застосування; правові цінності, принципи, а також природу і зміст правових інститутів, етичні стандарти правничої професії. Методи, методики та технології: загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових процесів та відносин; методики правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів та норм права; інформаційно-комунікативні технології. Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, що застосовуються у сфері права для виконання складних професійних правничих завдань.
3.2	Орієнтація освітньої програми	Прикладна, орієнтована на здобуття поглиблених теоретичних знань, практичних умінь і навичок та інших компетентностей у сфері права.
3.3	Основний фокус освітньої програми та спеціалізація	Акцент на формування знань, умінь та навичок комплексної оцінки правової ситуації, обґрунтоване прийняття правових рішень та вибір методів і форм правового захисту інтересів фізичних та юридичних осіб, юридичний супровід діяльності та представництво суб'єктів господарювання, зокрема, морегосподарського комплексу України.

3.4	Особливості та відмінності	Програма спрямована на підготовку висококваліфікованих юристів, які спеціалізуються у сфері морського права. Навчання за програмою передбачає обов'язкове стажування здобувачів вищої освіти на підприємствах, установах, організаціях, професійна діяльність яких повністю або частково пов'язані з морською галуззю.
4 - Працевлаштування та подальше навчання		
4.1	Працевлаштування	Магістр права спроможний виконувати професійні роботи, обіймати первинні та керівні посади за фахом юриста. Працевлаштування може проходити в морській та загально-юридичній сферах. Зокрема в установах та організаціях публічного та приватного права, які здійснюють діяльність з правозастосування в морській сфері, На базі підприємств, установ та організацій морегосподарського комплексу України, на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, а також у судах, прокуратурі, адвокатурі, нотаріаті.
4.2	Подальше навчання	Навчання за програмою третього рівня вищої освіти для здобуття першого наукового ступеня доктора філософії (PhD).
5 – Викладання та оцінювання		
5.1	Основні форми та методи викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання з набуттям загальних та професійних компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем з права. Основні форми навчальної роботи визначаються навчальним планом. До основних форм освітнього процесу відносять: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Навчальні заняття складаються з лекцій, практичних

		занять, консультацій. Самостійна робота регламентується навчальним планом та забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум тощо. Одна з форм самостійної роботи є - індивідуальні завдання (реферати, аналітичні огляди, курсові роботи (проекти). Досягнення програмних результатів навчання відбувається за рахунок використання словесних, наочних та практичних методів, що застосовуються на інформаційному, проблемно-аналітичному, евристичному та дослідному рівнях за обраними формами та методами.
5.2	Поєднання навчання та дослідження	Поєднання навчання і наукових досліджень здійснюється здобувачами через проведення оглядів результатів сучасних досліджень для проведення аналізу об'єкта дослідження та обґрунтування правових позицій та/або організаційно-правових рішень при виконанні курсових робіт та проектів. Результати наукових досліджень здобувачів вищої освіти можуть бути представлені на всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт. Здобувачі, також, за їхньою ініціативою залучаються до участі у наукових дослідженнях за тематикою кафедральних науково-дослідних робіт, а також до проектів за ініціативою органів студентського самоврядування. Результати наукових досліджень здобувачів вищої освіти можуть бути представлені у звітах з науково-дослідних робіт, на наукових та/або науково-практичних конференціях та у наукових статтях у фахових виданнях.

5.3	Форми оцінювання	Форми оцінювання за компонентами освітньої програми визначаються в робочих програмах навчальних дисциплін (надається опис форм оцінювання, зокрема, усні та письмові екзамени, звіти, захист проектів та індивідуальних завдань тощо) Контрольні заходи передбачають поточний та семестровий види контролю. Поточний контроль - перевірка засвоєння знань та умінь осіб, які навчаються протягом семестру. Здійснюється під час практичних занять. Семестровий контроль - проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни згідно навчального плану і графіку семестрового контролю, затвердженого заступником директора.
5.4	Форма атестації	Форми атестації з навчальних дисциплін - заліки та екзамени; практик – залік; підсумкова атестація - складання комплексного екзамену зі спеціалізації - морське право та проходження зовнішнього незалежного оцінювання. Атестація здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту (іспитів) у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Підсумковий комплексний екзамен зі спеціалізації проводиться в усній формі, проводиться до введення Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ).
6 - Компетентності		
6.1	Інтегральна компетентність	K01 Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.
6.2	Загальні компетентності.	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення,

		аналізу та синтезу . ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово. ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
6.3	Спеціальні фахові компетентності	СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України. СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні. СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України. СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

		СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію. СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні. СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів. СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності. СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування. СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів. СК12. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя, розвитку та утвердження етичних стандартів правничої діяльності, стандартів професійної незалежності та відповідальності правника. СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією. СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини. СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості. СК 16. Здатність здійснювати юридичний супровід діяльності та представництво суб'єктів господарювання у рамках морегосподарського комплексу України
--	--	--

		СК 17. Здатність надавати правничу допомогу морякам і працівникам підприємств, установ та організацій морегосподарського комплексу України СК 18. Здатність захищати права та законні інтереси суб'єктів міжнародного приватного морського права відповідно до процесуальних вимог різних юрисдикцій СК 19. Здатність виявляти політичні, безпекові, суспільні, економічні та інші ризики у діяльності суб'єктів господарювання у рамках морегосподарського комплексу України та застосовувати юридичні методи для їх подолання. СК 20. Здатність до застосування юрисдикційних та альтернативних способів вирішення юридичних конфліктів та спорів у сфері користування ресурсами Світового океану та торговельного мореплавства
7 - Програмні результати навчання		
		ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами. ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження для вирішення теоретичних та практичних задач з юриспруденції, зокрема морського права; ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних

		комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки. ПРН 5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою усно і письмово. ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи. ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання. ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг. ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права. ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції. ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи за необхідності взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу. ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів. ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування. ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з
--	--	---

		реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування. ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини. ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності. ПРН 18. Комунікувати в суспільстві за допомогою сучасних технологій та/ або під час особистих зустрічей задля особистого, професійного розвитку, набуття необхідних навичок. ПРН 19. Вміти використовувати практичні навички щодо юрисдикційних та альтернативних способів вирішення юридичних конфліктів та спорів у сфері користування ресурсами Світового океану та морського дна, торговельного мореплавства, діяльності морегосподарського комплексу. ПРН 20. Надавати правничу допомогу, послуги з захисту прав та законних інтересів морякам і працівникам підприємств, установ та організацій морегосподарського комплексу України та іншим суб'єктам морської галузі.
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми		
8.1	Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес підготовки магістрів спеціальності 081 «Право», мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та високий рівень наукової та професійної активності. Частка науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь та/ або вчене звання, складає більш 80 відсотків. Частка науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь доктора наук

		та/або вчене звання професора, складає більш 20 відсотків.
8.2	Навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітньої програми	Для опанування освітньої програми використовується наступне навчально-методичне та інформаційне забезпечення: - підручники, навчальні посібники; деталізовані переліки основної та додаткової літератури з окремих навчальних дисциплін визначено в робочих програмах навчальних дисциплін; - фахові періодичні видання; - електронний ресурс НУ«ОМА», який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін програми (система дистанційного доступу).
8.3	Матеріально-технічне забезпечення освітньої програми	Для реалізації програми використовуються приміщення для проведення навчальних занять та контрольних заходів, у тому числі: - мультимедійні та інтерактивні класи; - комп'ютерні класи; - бібліотека та читальний зал; - комп'ютерна мережа з підключенням до Інтернету, точками розповсюдження Wi-Fi зон; - програмне забезпечення Microsoft Office: «Power Point», «Access», «Project», «Visio», «Excel», «Word».
9 - Академічна мобільність		
	Національна академічна кредитна мобільність	Є можливою на основі угод з іншими закладами вищої освіти України. Визнання результатів попереднього навчання здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання НУ «ОМА».
	Міжнародна академічна кредитна мобільність	Здійснюється на основі угод про академічну мобільність з закладами вищої освіти інших країн. Визнання результатів попереднього навчання здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання НУ «ОМА».
	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Іноземні громадяни навчаються на загальних умовах із дотриманням чинного

		законодавства щодо перебування іноземних громадян в Україні. Визнання результатів попереднього навчання здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання НУ «ОМА».
--	--	--

Додаток до освітньо-професійної програми «Морське право»

Додаток 1

Матриця відповідності освітніх компонентів компетентностям випускника

Назва компонента ОПП	К 01	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	СК 14	СК 15	СК 16	СК 17	СК 18	СК 19	СК 20
Обов'язкова частина																															
Право міжнародних організацій	+		+	+			+			+			+	+	+											+					
Інформаційно-правова політика та сучасна комунікація	+	+		+		+		+		+			+	+	+		+								+						
Економіка морського транспорту				+				+			+																			+	
Інструменти Європейського простору вищої освіти	+	+		+																		+									
Світовий океан і морське право	+		+	+			+			+					+		+							+		+	+				+
Правове регулювання діяльності	+	+	+	+								+																	+		

Назва компонента ОПШ	К 01	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	СК 14	СК 15	СК 16	СК 17	СК 18	СК 19	СК 20
морегосподарського комплексу																															
Приватно-правові відносини у торговельно-мореплавстві	+			+				+		+		+			+	+	+				+			+			+				+
Курсова робота	+	+	+	+						+		+						+			+			+							+
Медіація в професійній діяльності юриста	+		+	+			+					+							+			+		+			+				+
Міжнародне процесуальне право	+	+	+	+		+				+					+			+		+		+									+
Ділова англійська мова					+					+																					
Розслідування аварій та інцидентів на морі	+		+	+					+															+							
Виробнича практика		+		+	+		+																	+	+	+	+				

Назва компонента ОПП	К 01	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	СК 14	СК 15	СК 16	СК 17	СК 18	СК 19	СК 20
Вибіркова частина																															
Актуальні проблеми конституційного права та процесу	+	+		+	+			+				+		+	+	+															
Актуальні проблеми адміністративного права та процесу	+	+		+				+									+														
Актуальні проблеми цивільного права та процесу	+	+	+				+				+					+	+			+	+		+				+				
Сучасна цивілістика	+		+	+				+									+			+	+			+				+			
Правова політика сучасності	+	+	+	+		+	+			+			+		+										+	+					
Юридична техніка	+	+		+												+								+	+						
Міжнародне та порівняльне трудове право	+	+		+			+						+	+	+																

[illegible]

Назва компонента ОПП	К 01	+	+	+
ого права	ЗК 1			+
Європейські стандарти захисту соціально-трудових прав	ЗК 2			
	ЗК 3	+	+	
	ЗК 4		+	
	ЗК 5			
	ЗК 6			+
	ЗК 7			
	ЗК 8	+		
	ЗК 9	+	+	
	ЗК 10			
	СК 1		+	+
	СК 2	+	+	
	СК 3	+		
	СК 4	+	+	
	СК 5			+
	СК 6			+
	СК 7			+
	СК 8			
	СК 9			
	СК 10			
	СК 11	+		
	СК 12			
	СК 13			
	СК 14			
	СК 15			
	СК 16			
	СК 17			
	ССК 18			
	СК 19			+
	СК 20			

Додаток до освітньо-професійної програми «Морське право»

Додаток 2

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

Назва компонента ОПП	ПРН 1	ПРН 2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12	ПРН13	ПРН14	ПРН15	ПРН16	ПРН17	ПРН18	ПРН19	ПРН20
Обов'язкова частина																				
Право міжнародних організацій			+			+	+			+		+	+							
Інформаційно-правова політика та сучасна комунікація	+	+	+		+	+	+	+		+				+						
Економіка морського транспорту	+	+	+					+	+								+			
Інструменти Європейського простору вищої освіти								+										+		
Світовий океан і морське право	+		+	+						+	+			+		+	+		+	+
Правове регулювання діяльності моргосподарського комплексу	+		+	+	+	+	+	+												+
Приватно-правові відносини у торговельному мореплавстві			+			+	+	+		+	+		+	+	+		+		+	+
Курсова робота	+		+	+		+										+				
Медіація в професійній діяльності юриста	+								+		+			+	+		+	+	+	
Міжнародне процесуальне право			+	+	+			+			+	+	+		+				+	
Ділова англійська мова					+									+						
Розслідування аварій та інцидентів на морі			+				+	+		+	+								+	
Виробнича практика		+	+		+	+		+	+		+			+		+	+			
Вибіркова частина																				
Актуальні проблеми конституційного права та процесу	+	+		+			+	+			+	+					+			

Назва компонента ОПП	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20
Актуальні проблеми адміністративного права та процесу	+	+				+	+			+		+								
Актуальні проблеми цивільного права та процесу	+					+	+	+					+		+					+
Сучасна цивілістика	+		+			+	+						+							
Правова політика сучасності	+	+	+	+	+		+	+		+						+	+			
Юридична техніка				+							+					+				
Міжнародне та порівняльне трудове право			+						+	+		+	+			+	+			
Альтернативні форми соціального захисту моряків		+	+				+			+	+						+			+
Звичаї та прецеденти в морському праві	+		+	+	+	+				+	+									+
Соціологія права	+	+																		
Співробітництво України та ЄС у галузях транспортного та митного регулювання	+		+	+			+			+		+	+					+		
Міжнародно-правове транспортне та митне регулювання			+				+		+	+		+								+
Актуальні проблеми кримінального права	+		+			+	+		+		+		+	+				+		
Європейські гарантії соціально-трудових прав		+										+				+	+			+
Міжнародний комерційний арбітраж													+							
Кримінально-правова політика сучасності	+	+	+			+					+		+							

Додаток 3

Інформація про послідовність вивчення компонентів освітньо-професійної програми “Морське право” (у тому числі¹ вибіркового освітніх компонентів)

Семестр	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, інше)						
1	Право міжнародних організацій 3 кред. ЄКТС	Інформаційно-правова політика та сучасна комунікація 3 кред.	Економіка морського транспорту 3 кред. ЄКТС	Приватно-правові відносини у торговельному мореплаванні 4 кред. ЄКТС	Медіація в професійній діяльності юриста 3 кред. ЄКТС	Міжнародне процесуальне право 3 кред. ЄКТС	Виробнича практика 12 кред. ЄКТС
2	Інструменти вищої освіти Європейського простору 1 кред. ЄКТС	Правове регулювання діяльності морегосподарського комплексу 4 кред. ЄКТС	Ділова англійська мова 5 кред. ЄКТС	Розслідування аварій та інцидентів на морі і 3 кред. ЄКТС	Світовий океан і морське право 4 кред. ЄКТС	Виробнича практика 12 кред. ЄКТС	
3	Виробнича практика 6 кред. ЄКТС	*Актуальні проблеми конституційного права та процесу 3 кред. ЄКТС	*Актуальні проблеми адміністративного права та процесу 3 кред. ЄКТС	*Актуальні проблеми цивільного права та процесу 3 кред. ЄКТС	*Правова політика сучасності 3 кред. ЄКТС		
		*Альтернативні форми соціального захисту моряків 3 кред. ЄКТС	*Актуальні проблеми кримінального права 3 кред. ЄКТС	*Сучасна цивілістика 3 кред. ЄКТС	*Юридична техніка 3 кред. ЄКТС	*Міжнародний комерційний арбітраж 3 кред. ЄКТС	*Європейські стандарти захисту соціально-трудова прав 3 кред. ЄКТС
		*Співробітництво України та ЄС у галузях транспортного та митного регулювання. 3 кред. ЄКТС	*Міжнародно-правове транспортне та митне регулювання. 3 кред. ЄКТС	*Звичаї та прецеденти в морському праві 3 кред. ЄКТС	*Кримінально-правова політика сучасності 3 кред. ЄКТС		

1 Позначкою * у таблиці позначені вибіркові компоненти ОП

Реєстр змін освітньої програми

Рішення Вченої ради НУ «ОМА» та/або Наказ ректора НУ «ОМА»	Стислий опис змін	Підпис директора Інститута ФМПтаМ
Наказ ректор НУ «ОМА» № 153 від «26» березня 2021_р. Рішення Вченої ради НУ «ОМА» від «24» червня 2021 р. протокол № 11	Зміни у складі проектної групи 1. Уточнення (зміна) назви дисципліни «Правове регулювання ринку морської торгівлі» на «Економіка морського транспорту». Підстава – результат опитування стейкхолдерів (викладач дисципліни). Введення в обов'язку частину дисципліни «Розслідування аварій та інцидентів на морі» замість дисципліни «Соціологія права». Підстава – опитування стейкхолдерів (здобувачі), результат рішення прийнятого на засіданні робочої групи ОП. Дисципліна «Соціологія права» переноситься до вибіркового блоку. Підстава - рішення прийняте на засіданні робочої групи ОП. 2.Зміни щодо проведення виробничої практики: перший семестр – 8 тижнів замість 6; третій семестр – 4 тижня замість 6 та розпочинаються на початку семестру, це пов'язано з тим, щоб здобувачі могли підготуватися до випускного екзамену під час вивчення відповідних дисциплін. Підстава – рішення робочої групи ОП. 3.Всі дисципліни вибірного блоку перенесені до 3 семестру з метою забезпечення вільного вибору здобувачами освітніх компонентів для визначення індивідуальної освітньої траєкторії та планування навантаження на викладачів. Підстава - рішення директорату ННІМПІМ, рекомендації НАЗЯВО. 4.Зміна кількості та обсягу дисциплін вибірного блоку. Підстава – рішення робочої групи ОП.	